www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 300. — Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 27. грудня, 1922.

VOL. XXX. — No. 300. — Jersey City, N. J., Wednesday, December 27, 1922. — THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

БОРОТЬБА ЗА МЕЖИНАРОДНУ ПОЛІТИКУ В СЕНАТІ

ВАШИНГТОН, 23. грудня. — Велика політична боротьба над справою межинародної політики заповідається в американськім конгресі наслідком внесення сенатора Борн, котрий запропонував скликание межинародної конференції для економічних питань.

Боротьбу заповів сенатор Джансон, коли в острій промові закинув сенаторови Борі, що він схиляється до політики бувшого президента Вилсона. Також сенатор Вотсон, що все стояв при президенті Гардінгу, заявив, що адміністрація противиться внесенню Борн.

ЛУИЗІЯНА ПОЧИНАЄ БОРОТЬБУ ПРОТИ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

МЕР РУДЖ, Луисіяна, 25. грудня. — Стейт Луисіяна почав на серіо боротьбу проти потайної організації Ку-Клукс-Клена, коли губернатор стейту Паркер приказав пошукувати всіми способами за тілами двох горожан, що пропали без сліду кілька місяців тому.

Жертви, як кажуть злочинів Ку-Клукс-Клена, називалися: Мет Денелс та Томас Ричардс, і пропали вони 24. серпня, коли на них напала громада закаптурених людий з відзнаками Ку-Клукс-Клена, витягла з дому, побила тяжко в лісі, а потім відвезла їх кудись без сліду. Губернатор мусів дістати якісь потайні вістки, бо він приказав шукати в озері Ля Фурш за тілами пропавших. Через кілька днів пошукування були без доспіху. Аж четвертого дня, коли вже здавалося, що шуканина зійде на нічим, наслідком великої експльозії, що наступила в сусідстві озера, на верх води виплили пошукувані тіла. По трупах було видно, що вони були привязані дротом до якогось тягару на дні озера, а довге лежание у воді булоби певно не дозволило розпізнати ідентичности осіб, колиб не пасок з монограмом на спряжці, котрий найдено на одним трупі, а котрий дозволив знакомим розпізнати Даниелса. З огляду на те, що в селі з котрого ведено всі пошукування за трупами в озері, було богато прихильників Ку-Клукс-Клена, губернатор завізвав кілька компаній стейтового та федерального війска для удержання спокою.

Дня 23. грудня в місточку Спайкері на приказ прокуратора арештовано Т. Джефа Бернета під закидом належання до заговірників, що цілили та вбили Даниелса та Ричардса. Рівночасно прокуратор заповів, що се лишень перше арештовання та що по ньому наступлять другі. Судова секція тіл виказала, що злочинці знущалися над жертвами, били їх буками та поломили їм кости.

З ПРОЦЕСУ ЗА МАСАКРУ СКЕБІВ

МАРІОН, Илиной, 23. грудня. — Нині рано докінчено переслухание Едварда Креншо, котре почалося вчора, та переведено переслухание ще двох свідків, покликаних обороною.

Едвард Креншо представляв, що герінська масакра скебів була вислідом розарення, яке запанувало серед страйкарів наслідком провокаційного захования страйколомів, копальних сторожів та урядників копальні, а головно убиття страйкаря Джорджі Гендерсона. Сей погиб дня 21. червня, себто в передодень кровавої масакри страйколомів, коли в громадні страйкарів наближаєсь до копалні. 80-літний майнер Джордж Денгбар зізнавав, що цілий страйковий округ був спокійний, поки туди не найшло копальняних сторожів, які стали непокоїти майнерів та фармерів. Самого свідка вони непокоили не раз, коли, їдучи по воду приватною дорогою з оружем в руці, відгрожувалися всім стрічним майнерам. Коли свідок скаржився шерифови, сей місто охорони його, робив його осторожним, що як він далі буде скаржитися на сторожів, то сі готові на ньому пімститися. Його син Оскар, котрий складав свої зізнання по ньому, потвердив свідоцтво свого батька про провокаційне захование сторожів копальнь та зізнав, що бачив Гендерсона в хвилі як він погиб. Свідок зізнав, що Гендерсон не мав оружа.

ЩЕ ОДНА СПРОБА ОСНОВАННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПАРТІЇ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, 25. грудня. — Група комуністів зібралася тут на наради в цїли основання нової американської комуністичної партії.

Партія має оснуватися на виразне припоручение Леніна. В її склад мають увійти недобитки попередних комуністичних організацій, з котрих мала вийти большевицька партія. Конференція, котра зібралася в „Лейбор Темпел", а котрій проводив Віліем Дан, організатор Ай. Дабльо. Дабльо з Монтани, мала 70 учасників: делегатів, гостий та агентів міністерства судівництва. Конференція рішила оснувати партию, обняти нею робітників та фармерів, рішила розбивати робітничі юнії і кинула прокляти на соціялістичну партию яко на буржужну.

Другого дня нарад збори заявилися за заведенням совєтського уряду в Зучених Державах.

ПІДЛОМАГАЮТЬ СКЕБІВ

Дирекція зелізниці „Шікаго енд Істерн Індиане" приказали для своїх варстатових робітників, що підчас недавного страйку остали при роботі, запомогу в сумі 120,000 долярів.

На кождого скеба припало по 350 долярів і більше.

ПОЖАР ФАБРИКИ ЧЕРЕВИКІВ

В місті Нютон, Н. Дж., погоріла велика три-поверхова Фабрика черевиків підприємства „А. енд. М. Шу Кол". Огонь вибух в годину по розпочаттю забави, урядженій зарядом для робітників. Вартість фабрики обчислюють на 100.000 долярів.

ПОЖАР В ТЕАТРІ

В нюйорській дільниці Бронксі вибух в пятницю пожар в однім театрі рухомих образків. Близько тисячки гостий було в театрі в хвилі, коли з будки оператора машин бухнув огонь. Менаджер театру вийшов сейчас на сцену, оповістив публиці про огонь і завізвав її виходити спокійно на двір. Публика вийшла без поляки. В дві мінути цілий театер був порожний. Пожар не потягнув за собою ні одної жертви.

Поліційні власти приписують сей факт пропаганді за спокійним виходженне в час пожару, — пропаганді, яку сі власти вже від довшого часу ведуть власне через екрани театрів рухомих образків.

ВРАТУВАЛИ МОРЯКІВ НА ПОВНІМ МОРЮ

До Ню Йорку надійшла бездротна телеграфічна вістка, що американський товаровий корабель „Меномині", вратував на повнім океані залогу рибацької лодки „Гордон Фадж" стрінув лодку на Атлянтійськім океані, яких 1000 миль від берега Америки, до котрого вона плила з ладунком соли. Лодка хиталася на филях так, що видно було, що вона довго не видержиться над водою. Капітан парохода приказав спустити лодки та серед великої небезпеки перебрав всіх 8 моряків рибацької лодки на корабель.

ДИТИНА В ПОЧТОВІМ МІХУ

На головний почтовий уряд в місті Клівленди, Огайо, прийшла в пятницю одна жінка з дитиною на руках. Вона мала надати якийсь святочний подарунок, що був зложений в торговий кошик. Жінка положила доник під столик, на котрому сама стала писати святочну карточку. Коли скінчила писати, та оглянулася за дитиною, дитини не було. Не було також пакунка, оставленого під столом. Женщина в роспуці стала бігати по почтовім уряді. В кілька хвилин почтові робітники, що випорожняли почтові мішки з посилок на віз, почули плач дитини. Показалося, що один робітник витряс зі свого мішка дитину. Виявило, що робітник в передсвяточним поспіху схопив і висипав кошик з усім, що в ньому було, себто й з дитиною, та висипав усе в мішок. Дитина сиділа тихо, поки її не вісипали на віз, певно не зовсім делікатно.

НОВА КАРА НА ХЛОПЦІВ

Нюйоркські судиї — Бернштайн почав вкладати дуже оригінальну кару на хлопців, обжалованих за неприличне поведение в театрах. Щстьом таким хлопчиськам судиї приказав сидіти дома зараз по заході сонця через цілий рік, пятьом другим знов заборонив ходити до театрів рухомих образків через цілий рік. Хлопці мають від 12 до 14 літ.

ЗАЧАДИЛИСЯ ГАЗОМ

В місті Ню Брансвик, Ню Джерзі, сусіди найшли цілу родину М. Котена затроєну від світлянного газу. Лікар ствердив, що двоє дітий, півшеста літна дівчинка та 4-літна дівчинка вже померли, за те обоє родичів та одна дитина ще можуть вийти з життєм.

Причиною нещастя був відлучений гумовий провід при газовій кухни.

СТУДЕНТИ ПОЧАЛИ КАМПАНІЮ ПРОТИ КУРЕННЯ ДІТИМ

Студенти Колумбійської колеґії в Савт Орендж, Ню Джерзі, почали кампанію проти дітоучого курення в той спосіб, що вислали трох з помежи себе до тютюнових крамниць по цигара, а потім донесли судови, котрий купець продає тютюн дітям. Суд покарав кождого крамаря гривною в сумі 2 долярів.

ВЕРБЛЮД ВКУСИВ ЗВІЗДУ

В місті Індіо, Калифорния, підчас знимання якоїсь сцени для театрів рухомих образків верблюд, що служив актором в сцені, вкусив Е. Бордмен, кінематографічну „звізду" за руку так сильно, що лікарі побоюються, що акторці кинеться на руці ґангрена і треба, буде її втяти руку.

ЗАКОРДОННА ТОРГОВЛЯ ПОЛЬЩІ

За перше тиріче 1922 р. по офіціяльним даним привезено до Польщі ріжних товарів 2.318,141 тон (без вугля 37,360 тон), вартости на 223.22 міліярда марок; вивезено з Польщі 1,415,696 тон вартости 100,1 міліярда марок. Рівняючи з першим піврічем 1921 р. привіз лишився майже без змін натомісць вивіз зріс до 61 пр. Даці про привіз і вивіз не мають в собі відомостей про кількість товарів, які переходять через Гданськ.

НОВІ ФАБРИКИ ФОРДА

Автомобільні фабрики Форда оголошують що незадовго буде виставлена в Шікаго нова фабрика сеї фірми. У фабриці будуть виробляти „тіла" до автомобілів, а коштувати вона має 6 міліонів долярів.

Форд, задумує також поставити ще одну фабрику в Ню Орлінс, одну в Ст. Луис, а одну в Ст. Пол.

НАСЛІДКИ ГОЛОДУ В РОСІЇ

„Ізвестія" підводять підрахунки голодного року. Наводимо деякі з них. Посівна площа в Росії рівняючи з 1921. роком зменшилась в півтора рази, в рівнані з 1920 роком майже в 2 рази; з 20,412.000 дес. до 10.986.000 дес. В Поволжі число голов робочої худоби (в переводі на робочу коняку) зменшилося з 5,123.800. в 1920. році до 2,779.200 в 1922. році, себто майже в два рази. Зменшення в кількости людности по цілій Росії складає 10 відсотків, а по окремих місцевостях цей відсоток значна висчий; в Уральський губ. він складає 25 процент, в Башкірській республиці 20 процент, в Криму 10 процент. Число безпритульних дітей зросло до 2 міліонів. Подаючи ці відомості „Ізвестія" констатують: „І в цьому році деякі місця постраждали від неурожаю у друге або зібрали дуже мало хліба, як Уральська губ. Букієвська, частина Самарської, деякі повіти України, Криму і инші. Людність в цих районах вже тепер перебуває в важкому харчовому стані і вимага; допомоги".

ЛІК НА ЦУКРОВУ НЕДУГУ

Перед Медичною Академією в Ню Йорку виступав в четвер др. Бентінг, професор медицини на університеті в Торонто, і заявив в своїм відчиті, що йому вдалося найти лік на діябетес (цукрову недугу). Лік показався дуже добрим підчас проб, робленим винаходчиком на добровольцях з канадійської армії та вже виробляється в кількох фабриках.

СМЕРТЬ МАДЯРСЬКОГО ПИСМЕННИКА

Недавно помер відомий мадярський письменник Геза Гардоні в 59. році життя. Гардоні був народним учителем і шляхом самообразування здобув ширне знання та розвинув свій талан і був довший час найбільше улюбленим белетристом Мадярщини.

АМЕРИКАНСЬКІ ВИДАННЯ:

Календар Українського Н. Союза - 50 цнт.

Стінний Календар - - - - 25 цнт.

КРАЄВІ ВИДАННЯ:

Календар „Просвіти" - - - 75 цнт.

Календар „Дніпро" - - - - 35 цнт.

Календар „Будяка" - - - - 25 цнт.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „ПАРЛЯМЕНТ" МАЄ НАКАЗ КОМІСАРІВ „УХВАЛИТИ" ТІСНІШУ ЗЛУКУ СОВЄТСЬКИХ „РЕПУБЛИК"

МОСКВА, столиця Московщини, 23. грудня. — Нині отворено тут 10-ий всеросійський конгрес совєтів.

В конгресі бере тепер участь понад 3,000 членів совета, з котрих велика більшість самі комуністи.

„Совнарком" (совет „народніх" комісарів) приготовляє плян ТІСНІШОГО ЗЕДНАННЯ І ЗЛУКИ ВСІХ СОВЄТСЬКИХ „РЕПУБЛИК" ЗІ СТОЛИЦЕЮ В МОСКВІ.

Предложение про тіснійшу злуку совєтських республик ВИЙШЛО З УКРАЇНИ (від московських окупантів з Харкова!). Власне з України (від них московських окупантів) вийшло предложение сцентралізовання державних справ у Москві, яка тепер і так вже має у своїх руках військові, фінансові, зелізничі, поживні, і заграничні справи.

Тепер совєтські республики мають самоуправу лише у деяких місцевих справах.

Межи делегатами вже є 120 з Далекого Сходу.

Конгрес має тривати усього один тиждень.

Замітка. — Звісний Крість Раковський оповідав в Берліні, що 10-ий большевицький конгрес в Москві має признати самостійність і широку самоуправу совєтським „республикам", а тепер, як показується, в Москві все обернено горі дном. Замісць признати „самостійність" московські большевики беруться нищити до решти і ті решітки самоуправи, які ті нещасні совєтські „республики" досі під Москвою ще мали.

Той „конгрес" безперечно „ухвалить" все, що комісари йому звелять „ухвалити", бо він все був і тепер є тільки на те, аби слухати, мовчати і руки підносити вгору тоді, як панове комісари скажуть.

ФРАНЦІЯ НЕПОКОЇТЬСЯ НІМЕЦЬКИМИ ВІДШКОДОВАННЯМИ

ПАРИЖ, 25. грудня. — Французький премієр Пуанкаре приготовляє матеріяли на алянтську конференцію у справі німецьких воєнних відшкодовань, яка має зачатись у Парижі 8. січня 1923.

Він покликав знавців, які мають приготовити матеріяли про се, що вже Німеччина заплатила Франції, а кілько ще має заплатити.

Пуанкаре далі ще грозить, що коли не одержить німецьких воєнних відшкодовань, то Франція рішиться на виступ проти Німеччини на власну руку.

ВІРМЕНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ТАКОЇ САМОУПРАВИ В ТУРЕЦЬКІЙ ДЕРЖАВІ, ЯК МАЄ ІРЛЯНДІЯ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

ЛОЗАНА, Швайцарія, 25. грудня. — Голова вірменської національної делеґації Норадунґіян паша предложить близкосхідній конференції домагання у справі національної самоуправи для Вірменів в Малій Азії.

Норадунґіян паша був свого часу турецьким міністром заграничних справ. Тепер його аліянти спеціяльно запросили, щоби на конференції представив справу самоуправи для національних меньшостий в Туреччині.

Він є за тим, щоби Вірмени мали таку самоуправу як має Ірляндія у великобританській імперії.

І БОЛЬШЕВИКИ ПРОТИ ФРАНЦІЇ

БЕРЛІН, 23. грудня. — Сюди прибув недавно німецький амбасадор граф Брокдорф-Ранцав.

Він уладив у себе дипльоматичну вечерю, на яку запросив видних большевицьких комісарів.

На сьому прийнятію говорено про готребу німецько-російського союза та осуджувано Францію.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КЛИН У ЯРМІ МОСКОВСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ

ВЛАДИВОСТОК, Східна Сибір, 24. грудня. — Московські большевики обняли владу над Владивостоком та усею областю, яка є звісна під назвою Приморського Краю.

Обнявши владу, московські большевики наказали замкнути всі російські і заграничні банки у Владивостоці.

Офіцирів з проти-большевицької армії большевики відвезли до Москви.

КИТАЙ ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ЗАБРАЛИСЬ З МОНГОЛІЇ.

ПЕКІН, столиця Китаю (Чайни), 24. грудня. — Китайський міністер заграничних справ др. Велінгтон Ку повідомив большевицького комісаря Адольфа Иоффе, котрий прибув сюди тому кілька місяців і тут лежить хорий, що китайське правительство домагається, аби большевики забрали свої війска з Монголії.

В ІРЛЯНДІЇ ЩЕ НЕМА МИРА

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 25. грудня. — В Ірляндії на Різдво не панував ще повний спокій. Повстанці не покинули боротьби, але ірляндська влада взялась до них рішучо і з кождим днем бере їх під шораз то строгійшу контролю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Ситі і заграницею. $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

МІНІСТЕР ПРАЦІ ДО ІМІҐРАНТІВ.

З приводу свята Христового Різдва видав секретар праці Дейвис заклик до 8 міліонів чужинців, що належуть під владу федерального натуралізаційного бюра у Вашінґтоні. У заклику Дейвиса є кілька уступів, гідних уваги.

„Чужинець в Америці має нині користи, які були незнані тим з нас, що приїхали до нього краю понад 40 літ тому назад. Він найде на кождій стороні руки, готові йому помогти в його боротьбі за добробут та независимість. Тут він найде більше нагоди для образовання себе та своєї родини, як було можна найти в часи, як я приїхав до Злучених Держав. Його обовязком є користати з тих щасливих умов. Він повинен найти собі роботу та працювати пильно та щиро. На ньому спочиває обовязок запізнатися з американськими урядовими установами, звичаями та ідеалами, і давати їм свою поміч. Він має супроти себе обовязок пізнати Америку. Він має обовязок супроти Америки підпирати її свобідні установи. Він повинен уникати пропаганди, що має на ціли звалення республики.

„Коли він оглянеться доскола себе, він побачить тисячі досвішних людий, які прийшли до Америки іміґрантами, як він. Вони вибилися наперед в ріжних проявах життя: в науці, торговлі, промислі або в політиці. Чужинець, що приходить до Америки нині, находить тут обставини, богато кращі від тих, що панували тут тоді, як американські провідники починали боротьбу за признанне сього нового краю. Перед ним стоїть дорога отвором."

Міністрови праці, що вибився на своє становище зі стану бідного іміґранта, треба й те признати, що такої святочної нагоди не може видати в нинішні часи ні один краї в світі.

МОСКОВСЬКІ „ІНТЕРНАЦІОНАЛИ".

При кінці місяця падолиста відбулася в порті Севастополи на Криму велика большевицька парада: З миколаївських корабельних варстатів прибули до Севастополя направлені там два „міненосці" та одна підводна лодка. На параду приїхав аж з самої Москви якийсь представник російської комуністичної партії, щоби виголосити святочну промову та подякувати робітникам за їх праці коло відродження ЧЕРВОНОЇ ФЛЬОТИ.

Як доносять комуністичні газети, представник робітників, що будували кораблі, відповів ось так в імени робітників:

„Робітники миколаївських корабельних варстатів, котрі віддавали свої сили, працюючи по 10 і 11 годин в добу, руководилиз лишень одною цілию: відродити московську (російскій) военну фльоту, розбиту ріжними авантурами вчас війни, а конечно потрібну самоперше для оборони ВІТЧИНИ і всіх РОСИЙСКИХ горожан...

„ІНТЕРЕСИ РІДНЬОГО КРАЮ В ДАНУ ХВИЛЮ ПОВИННІ ДЛЯ ЧЛЕНІВ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ СТОЯТИ ПОНАД ЖУРБИ ЗА МЕЖИНАРОДНИЙ ПРОЛЄТАРІЯТ"...

Такими немаскованими словами розкривав свою душу московський пролєтаріят, — з натиском треба сказати, комуністичний пролєтаріят Севастополя. Річ природна, що севастопольські комуністи не важилибся говорити такі речі, якби вони не були певні, що таке саме становище займають всі комуністичні діячі та проводирі.

Коли сі заяви стоять в суперечности до того мракобісія, яке стрічаємо в українських комуністичних газетах, то з сього не можна робити заключення, що московські комуністичні газети збрехали. З факту виходить ясно лише одно за ключенне: що московські пани звичаєм панів говорять свої засердечні почування отверто, хочби своєю отвертостю мали скомпромітувати своїх власних рабів, яких за охлапи наняли дурити українських робітників.

ЧИ В СЕЙ СПОСІБ СВЯТКУВАТИ?

Зараз на слідуючий день після свята Христового Різдва нюйорська поліція донесла, що на храм погибло в Ню Йорку шестеро людий. Всі вони се жертви нового американського бога смерти: алькоголю. Всі померші се люди в силі віку: 48, 45, 45, 41 та 38 літ, отсе є вік погибших мущин. Жінка, — бо й жінка є межи жертвами алькоголю — має літ 50.

Такий перший звіт Ню Йорку міста з великого святкування. Ніхто не може заручити, кілько жертв помре ще пізнійше від щирого храмовання. Ніхто не може догадатися, кілько небіщиків-алькоголіків дістане в своїх посмертних картках нотатку, що вони померли не від алькоголю, а від якої другої причини. Ніхто не буде далекий від правди, коли допустить, що справдішне число жертв алькоголю за день свята буде в четверо більше від того, яке попало під очи поліційної влади.

З найближенням наших свят не пора застановятися над тим, які се суспільні умови довели до того, що Американці завели нові способи святкування свят через масове самоубийство. Не поможе над сим застановлятися, а зрештою причини сього явища відомі. Усунути суспільну причину не можна, — що найменче до наших свят ніхто не знесе погибіцті та дасть людям нагоди посвяткувати без нараження свого життя.

Погибіцтв в Америці існує, і поки вона існує, кождий розумний чоловік повинен дивитися, аби не пішов слідами тих Нюйорчан, що від святочної ялинки пішли до шпиталів, а звідти до трупарень та на цвинтарі.

„УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ" У БЕРЛІНІ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

„Український Тиждень", улаштований у Берліні Інститутом для дослідження чужих країн у спілці з Німецько-Українським Товариством, у заповідженій часі почався, нормально відбувся й нині закінчився. Це був під кождим оглядом гарний „Тиждень", і читачі „Свободи" на мене по погнівається, коли тут зповім про нього трохи ширше.

„Український Тиждень" мав на меті — причинитись до тіснійшого німецько-українського зближення й краще познайомити німецьку суспільність, головно фахову—наукову, технічну і фінансову—з Україною, як краєм і нацією. Нема сумніву, що кождий Німець, який прослухав усі виклади й був присутний на „товариським вечорі", котрий відбувся в рамцях „Українського Тижня", має тепер не тільки досить точне понятте про Україну, але й відчуває до неї велике заінтересовання й навіть певну симпатію.

Ніякої політичної мети „Український Тиждень" не переслідував. Більше того, організатори „Тижня" — принаймні, з німецької сторони — свідомо старались усунути всяку тінь політики з його програми. Але незалежно від цього й наперекір цьому, „Український Тиждень" перетворився в голосну політичну демонстрацію.

Для Німців не було й не є таємницею, що Україна політично не істнує. Вони знають, що на більшій частині української території панують московські большевики, а на меншій — Поляки та Румуни. Вони навіть навязують торговельні й політичні зносини з тими ворогами українського народу.

Допускати при таких обставинах „Український Тиждень" — не польсько-український, не московсько-український і не румунсько-український, а **чисто український національний** „Тиждень", — та ще в стінах берлінської Політехніки, та ще під офіційним протекторатом Інституту для дослідження чужих країн, — це справді із значалло для Німців при істнуючих обставинах досить багато. І вже один той факт, що „Тиждень" відбувся, має під цим оглядом дуже велике значіннє.

Але треба було прослухати всі виклади й придивитись до того, як німецькі слухачі реагують на те, що їм оповідається, — аж тоді можна було переконатись, яку велику політичну ролю відограв „Український Тиждень".

Німецькі студенти мають своєрідний звичай тупати ногами, коли їм що подобається й шарувати ногами, коли їх обурює. Вони не плещуть у долоні на знак вдоволення й не свищуть на знак невдоволення, як це робиться в театрі, а виключно ногами висловлюють свій настрій. Ця своєрідна „музика ніг" робить на сторонського слухача дуже сильне враженнє.

Підчас „Українського Тижня" ноги німецьких студентів мали багато роботи. Вже підчас вступного викладу **д-ра Павла Рорбаха** (27. листопада) про Україну та Німеччину, викладу, прочитаного з великим запалом і глибоким переконанням, студентські ноги раз-у-раз то шарділи, то тупали. Шарділи — коли лектор згадував про давню Московщину, яка підбила під свої ноги козацьку Україну, яка саму нашу назву „Русь" безправно собі присвоїла, а також коли він згадував про сучасну **червону Московщину, червону не стільки від своєї революційности, скільки від української крови**. Коли лектор згадував про ту корисну ролю, яка могла-б відіграти самостійна Україна в справі обезпечення східних границь Німеччини, а разом з тим і вічного миру на сході Европи, — тоді у великій викладовій залі аж луна стояла від тупотіння студентських ніг!

Слідуючий виклад **д-ра З. Кузелі** про український нарід і край дав нагоду ще чистійше чути ту „музику ніг". Досить було лекторови згадати про Польщу, про віковічну боротьбу українського народу з цим своїм безоглядним і брутальним ворогом, як тої-ж хвилі чулося обурене шарування ногами по підлозі, наче який тисячоголовий велетень плюнув і розтер ногою. Те саме діялося під час викладу **проф. Б. Лепкого** (28. листопаду) про культурний розвиток України. Зато на обох викладах німецькі слухачі користувались кождою нагодою, щоб одобрюючим тупотінням підкреслити свою симпатію до успіхів українського народу на полі національним та культурним.

Дальші виклади були присвячені виключно питанням економічним та господарським. Залежало бо на тім, щоб показати Німцям, скільки сприятливих умов Україна має для своєї політичної та господарської незалежности і як та незалежність є в інтересі самої Німеччини. Читали: **д-р Орест Даскалюк** — про відбудову України, **д-р В. Оренчук** — про українське сільське господарство (30. листопаду), автор цих рядків — про природні багацтва України, **д-р С. Цукерман** — про господарські взаємини України, Росії та Німеччини (4. грудня), інж. **Шепарович** — про галицьку нафту і **д-р Ланє** — про німецьку кольонізацію на Україні (7. грудня). Підчас цих виладів слухачі також не бракувало докази, на чиїм боці симпатії й на чиїм — антипатії німецьких слухачів.

Так проминули ці девять викладів: у піднесеним настрої, в присутности численної німецької публики та цілої тутешньої української кольонії, в атмосфері взаїмного порозуміння й щирої симпатії між лекторами та слухачами. З боку ворогів України — большевиків та Поляків — навіть спроби не було чимнебудь пошкодити нормальному ходови „Українського Тижня". Вони бачили, що цим разом настрій є рішучо для них некорисний. Бачили — і не сікались.

Найвищою точкою, так би сказати апогеєм цілого „Українського Тижня" був товариський німецько-український вечір, улаштований посередині між першою та другою серією викладів у марморовій залі найкращого тутешнього готелю „Еспліная" (2. грудня). На вечір прибули численні німецькі гості з тутешнього учоного та фінансового світу. Прибули, між иншим, лорд-мейор міста Берліну п. Боес, ректор і численні професори берлінської Політехніки, представник Президента німецької республики, деякі представники дипльоматичного корпусу.

Вечір почався коротким вступним словом секретаря Німецько-Українського товариства **п. Акселя Шміта.** Далі професор **Мерсман** прочитав доклад про українську народню музику, а український хор під орудою проф. **Турули** відспівав кілька національних пісень. Протягом вечера ще виступали видатні німецькі артисти, які, не зважаючи на страйк у тутешніх театрах, не хотіли зректися чести виступити на німецько-українськім вечері.

Головна суть вечера була, однак, не в його офіційній та забавовій частині, не у викладах та співах, а в тім піднесенім, святочнім настрої, який мимоволі схоплював кождого, хто вступав до залі. Якась особлива, незвичайна нота бреніла в душі всіх присутніх, бодай всіх присутніх Українців, і ця нота, в якій „з журбою радість обнялась", пояснить вам те, чому я назвав „Український Тиждень" — лебединою піснею.

Нема сумніву — дуже гарно пройшов цілий „Український Тиждень", особливож цей товариський вечір. Він продемонстрував перед німецьким суспільством **правдиву Україну,** Україну національну, демократичну, **яка не мириться ні з яким насильством,** не зносить ніякого чужого ярма, яка має в собі самій всі передумови, щоби стати великою, незалежною і богатою державою. Він безперечно приведав нам також богато щирих прихильників споміж німецького суспільства, а на кождий випадок дуже причинився до того, щоб Німці пізнали, хто ми, скільки нас, що ми маємо й чого ми варті.

Але разом з тим нас протягом цілого „Українського Тижня" не покидала свідомість, що цей „Тиждень" є лебединою піснею нефальшованої, протибольшевицької України в Німеччині. Якраз перед місяцем офіціяльна Німеччина визнала совєтську Україну, а вже нині **Посольство У. Н. Р. у Німеччині перебуває в стані ліквідації.** Нерозважні люди називали це посольство „нетлюрівським", але воно в дійсности було передвісім посольством **українським.** Воно було осередком, коло якого гуртувались українські національні сили і який самим фактом свого істнування промовляв голосно й пророчисто перед чужим світом, що: **є Україна.**

„Український Жтиждень" також був дідом рук цього посольства, хоч офіціяльно воно з причин цілком зрозумілих стояло осторонь. Чи спроможемось ми далі на щось подібне, кои за нами не буде навіть цього слабенького офіціяльного титулу, коли від імени України офіціяльно тут зможуть виступати представники большевики? Чи допустить нас до такого голосного виступу практичні Німці, коли вони побачать, що за нами так-таки нічогісенько нема, крім самої ідеї — гарної, чистої, многонадійної, але всетаки тільки ідеї?

І тому підчас цілого „Українського Тижня", а особливо підчас товариського вечера, мене все не покидала свідомість, що це — наша лебедина пісня в Берліні. Не знаю, може надмірний нахил до рефлексій завів мене на манівці. Та хочби воно було й так, хоч би це й була справді наша лебедина пісня, то випала вона так імпозантно, голосно й достойно, що спомини про неї ще довго жити-муть у Німеччині!

Берлін, 8. грудня.

Радянин.

КІЛЬКО ЗЛОХИЛИ ПООДИНОКІ ГРОМАДИ НА ФОНД НЕҐАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ

(Семий виказ).

(Від 1, вересня до 20. грудня, 1922).

1.	Detroit, (Hamtramck) Mich. $1671.75	
	Detroit, Mich. 1022.75	$2694.50
2.	Chicago, Ill.	1488.00
3.	Cleveland, O.	1483.00
4.	Philadelphia, Pa.	1144.35
5.	New York, N. Y.	1126.00
6.	Woonsocket, R. I.	746.50
7.	Chicago, Ill.	397.61
8.	Auburn, N. Y.	375.00
9.	Yonkers, N. Y.	352.00
10.	Brooklyn, N. Y.	347.00
11.	Jersey City, N. J.	330.50
12.	Newark, N. J.	302.00
13.	Passaic, N. J.	283.75
14.	Centralia, Pa.	274.00
15.	Carnegie, Pa.	256.60
16.	Baltimore,CurtisBay,Md.	246.50
17.	Minneapolis, Minn.	218.00
18.	Buffalo, N. Y.	196.52
19.	Allentown, Pa.	191.57
20.	Wilmington, Del.	145.15
21.	Frankford, Pa.	137.00
22.	Rochester, N. Y.	127.50
23.	Syracuse, N. Y.	124.75
24.	N. S. Pittsburgh, Pa.	121.00
25.	Cohoes, N. Y.	103.40
26.	Pittsfield, Mass.	100.95
27.	Pittsburgh, Pa.	90.00
28.	Lancaster, N. Y.	80.25
29.	McKees Rocks, Pa.	76.00
30.	Manville, R. I.	64.00
31.	Ramey, Pa.	62.65
32.	Bridgeport, Pa.	62.00
33.	St. Joseph, Mo.	53.80
34.	Erie, Pa.	53.00
35.	Herkimo, N. Y.	50.00
36.	Ambridge, Pa.	48.40
37.	Tams, W. Va.	47.15
38.	Glastonbury, Conn.	46.00
39.	Meriden, Conn.	43.00
40.	Yorkville, O.	42.50
41.	Houston, Texas	40.00
42.	Kent, Pa.	40.00
43.	Butler, Pa.	33.25
44.	McAdoo, Pa.	30.00
45.	Powers, W. Va.	30.00
46.	Shamokin, Pa.	30.00
47.	Hazleton, Pa.	26.00
48.	Granville, N. Y.	25.00
49.	Olyphant, Pa.	25.00
50.	Racine, Wis.	25.00
51.	Braddock, Pa.	24.00
52.	Trenton, N. J.	24.00
53.	Arnold, Pa.	22.00
54.	Coatesville, Pa.	22.00
55.	New Alexandria, Pa.	22.00
56.	Woodhaven, N. Y.	22.00
57.	Rossford, O.	21.50
58.	Elizabeth, N. J.	20.00
59.	Toronto, Ont., Canada.	20.00
60.	Millville, N. J.	20.00
61.	Washington, D. C.	20.00
62.	Stamford, Conn.	17.00
63.	Whippany, N. J.	15.00
64.	Youngstown, O.	15.00
65.	Toledo, O.	14.50
66.	Ford City, Pa.	14.00
67.	Altoona, Pa.	12.00
68.	Garfield, N. J.	10.50
69.	Westbury, N. Y.	10.50
70.	Bayonne, N. J.	10.00
71.	Mahanoy Plane, Pa.	10.00
72.	Marblehead, O.	10.00
73.	Ogdensburg, N. Y.	10.00
74.	Olean, N. Y.	10.00
75.	Salisbury Center, N. Y.	10.00
76.	Shenandoah, Pa.	10.00
77.	Slickville, Pa.	10.00
78.	St. Paul, Minn.	10.00
79.	West Park, O.	10.00
80.	Worcester, Mass.	10.00
81.	Gary, W. Va.	9.00
82.	Rome, N. Y.	9.00
83.	Adams, Mass.	5.00
84.	Addison, Conn.	5.00
85.	Benwood, W. Va.	5.00
86.	Boston, Mass. Pa.	5.00
87.	Brackenbridge, Pa.	5.00
88.	Broughton, Pa.	5.00
89.	Carbtree, Pa.	5.00
90.	Crompton, R. I.	5.00
91.	Decatur, Ill.	5.00
92.	Freehold, N. J.	5.00
93.	Gridley, Cal.	5.00
94.	Holyoke, Mass.	5.00
95.	Kopris, Pa.	5.00
96.	Loomis, N. Y.	5.00
97.	Lyon Falls, N. Y.	5.00
98.	Marysville, Cal.	5.00
99.	No. Tonawanda, N. Y.	5.00
100.	Plainsboro, N. J.	5.00
101.	Plandome, N. Y.	5.00
102.	Putnam, Conn.	5.00
103.	Seymour, Conn.	5.00
104.	Mishawaka, Ind.	5.00
105.	Watervliet, N. Y.	5.00
106.	Whipple Barracks, Ariz.	5.00
107.	Wilkesbarre, Pa.	5.00
108.	Wilton, N. D.	5.00
109.	Winding Gulf, W. Va.	5.00
110.		

Українські громади в Америці! Боронть Рідний Край, пам'ятайте на фонд Негайної Допомоги. Складайте жертви громадно і сейчас, а шлеть їх до:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building,
WASHINGTON, D. C.

ФОНД ІНВАЛІДІВ.

(Через „Свободу").

Leechburg, Pa. Василь Пітик $2.00.
Стефан Пітик $1.00 — Разом ... $3.00

Попередно оголошено $44.00
РАЗОМ $47.00

АДВОКАТСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ ВИЛСОН & КОЛБІ В ОБОРОНІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

(Від власного кореспондента).

Читаю в „Свободі", що адвокатська канцелярія бувшого президента Злучених Держав Вилсона і бувшого державного секретаря Колбі обняла справу оборони міжнародного становища Східної Галичини на поручення українського правительства д-ра Евгена Петрушевича.

Читаю далі, що в сій справі Колбі вже раз їздив до Анґлії і Франції і говорив у Лондоні з анґлійським міністром заграничних справ Керзоном і в Паризі з членами Ради Союза Націй та Конференції амбасадорів, — і знов має туди їхати.

Читаю сі відомости — і перше всего не розумію їх як слід.

Не розумію, який характер має те заступництво Вилсона і Колбі. Чи вони заступають справу Східної Галичини, як визначні політики світової слави, які, переконавшися про слушність галицької справи, хотять своїм впливом допомогти їй до побіди? Чи заступають її як адвокати, значить, так, як кождий адвокат заступає справу свого клієнта?

В сім останнім випадку не знаю, на скільки, таке заступництво — зі становища міжнародного права — можливе, бо в міжнародніх справах не виступають адвокати, тільки виступають або заступники правительства або делеґації національних організацій.

Тому було би добре, як би редакція „Свободи" пояснила сей характер заступництва галицької справи адвокатською канцелярією Вилсон & Колбі. Бо думаю, що не тільки один я не розумію сього, як слід. А справа така важна, що хотілося би знати й розуміти.

Та при тім усім ясна річ, що українське правительство Галичини знає, що робить. І коли воно поручило Вилсонови і Колбі заступати галицьку справу, то видно, що воно таке заступництво вважає корисним.

Очевидно, зі становища галицької справи було би дуже бажане, щоби **адвокат** Вилсон зміг направити те, що завинив Вилсон **президент Злуч. Держав Північної Америки.**

І в сім лежить трагедія галицької справи, а може й трагедія Вилсона, що він як адвокат беть заступати справу, якку міг вирішити справедливо одним своїм словом тоді, коли як президент Злучених Держав Північної Америки рішав на Мировій Конференції в Парижі про долю Галичини.

При сім треба пригадати, що власне на Вилсона покладало українське правительство Галичини особливі надії.

Адже власне Вилсон у своїх славних 14 точках заявляв, що польська держава повинна повстати тільки з земель, безсумнівно польських!

А Східна Галичина була земля безсумнівно українська, отже видавалося просто неможливим, щоби Мирова Конференція, в якій бере участь Вилсон як президент найсильнішої держави світа, дозволила Польщі напасти на Східну Галичину і поневолити її!

Адже той сам Вилсон голосив, що Мирова Конференція здійснить право самовизначення народів, що кождий нарід зможе свобідно виявити і здійснити свою волю і по тій своїй волі збудувати собі державу.

Було ясно, що на основі заяв Вилсона Мирова Конференція повинна була взяти українську Галичину в оборону перед розбійницьким нападом Польщі.

А одначе Найвисша Рада Мирової Конференції, та Рада чотирох,—Вилсон, Лойд Джордж, Клемансо й Орляндо, — яка взялася рішати про долю цілого світа, рішила, що розбійницькій Польщі має забрати українську Галичину в свою неволю.

Чому? Чи може не знала, що Східна Галичина се край український, а не польський?

В українській пресі стрічається на жаль иноді такі твердження, нібито Мирова Конференція видала таке несправедливе рішення про Східну Галичину тому, бо не була добре поінформована.

Сі твердження мушу в імя правди рішучо відперти. Як член української делеґації на Мировій Конференції в Парижі стверджую, що Мирова Конференція, особливо ті, що мали на Конференції рішаючий голос, добре знали що Східна Галичина — се український край. В українській делеґації не все діялося як слід, про що я писав докладнійше в моїй книжці „Галичина в рр. 1918—1920. Але галицької справи делеґація не занедбала і дуже пильно інформувала про неї Мирову Конференцію. І з тих нарад, які мали члени української делеґації чи з комісією для польсько-українського перемиря (т. зв. Комісією Бойи), чи з самою Радою Чотирох, було ясно видно, що міродатні круги Мирової Конференції добре знають, що таке Східна Галичина.

Видно се навіть з того рішення, яке вони видали про Східну Галичину. Бо коли-б вони мали хоч каплю сумніву що-до українського характеру Східної Галичини, то певне були би її прилучили до Польщі. А що вони сього не зробили, то сим дали найліпший доказ, що знають, що се не є край польський, тільки український.

При сім треба тямити одно: Праця української делеґації в Парижі почалася в марті 1919 р., а рішенне про Східну Галичину видала Рада чотирох 25 червня 1919 р. Значить, українська делеґація мала всего не цілі чотири місяці часу на тую свою працю.

Певна річ, що тепер сеї знає про Східну Галичину більше, ніж знав тоді. Але-ж треба мати на увазі, що праця в сій справі йде вже четвертий рік, а тоді мала вона за собою тільки четвертий місяць.

Але важне те, що ті, що рішали про справу Галичини в 1919 р., себто Рада чотирох, були про неї добре поінформовані.

В протоколах засідань Найвисшої Ради про справу Шлеска, які були оголошені в пресі, знаходиться цікаве місце про Вилсона. А саме, він сказав, що в справі Шлеска він вірить Полякам, а не вірить Німцям, бо Поляки — поневолені, а Німці — гнобителі.

В справі Східної Галичини було навпаки: тут поневолені були Українці, а гнобителі — Поляки. А одначе Вилсон і ціла Рада Чотирох поставилася на сторону гнобителів-Поляків, а не поневолених-Українців.

Висше я сказав, що тоді Вилсон одним своїм словом міг справедливо вирішити справу Галичини. Думаю так тому, бо справа Галичини все таки належала до тих, де союзники не мали ясної лінії і могли її вирішити або так або инакше. І коли-б президент Злучених Держав Північної Америки був рішучо став в обороні незалежности Східної Галичини, то міг би був мати за собою й Анґлію й Італію, а тоді і Франція, хоч протестувала Польщу, не могла би бути неуступлива.

Словом, справа стояла так: що треба було, щоби хтось з Ради Чотирох був виступив як рішучий оборонець незалежности Східної Галичини. А Вилсон, як речник своїх 14 точок і як найбільше безсторонний з европейских спорах, мав до сього найбільший обовязок.

Всі вони — і Вилсон і Лойд Джордж і Клемансо і Орляндо — вже зійшли з тої сцени, на якій виступали підчас Мирової Конференції. Тоді вони заступаючи свої держави, були володарями світа, тепер є звичайними людьми.

Але злочин, якого вони, як володарі світа, допустилися на українській Галичині, істнує далі. Український нарід в Галичині кривавиться й гине в страшній неволі Польщі.

Сей злочин на віки ляже на совісти тих чотирох. Вони винні тій страшній неволі українського народу Галичини.

Один з них, Вилсон, береться тепер направляти той злочин. Та чи вдасться **адвокатови** Вилсонови направити те, що завинив Вилсон, **президент** Зл. Держав Північної Америки, найсильнішої держави?...

Прага 25. падолиста, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

ФОНД СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(Через „Свободу").

Leechburg, Pa. Василь Пітик $2.00.
Стефан Пітик $1.00. — Разом ... $3.00

Попередно оголошено $6.50
РАЗОМ $9.50

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний член/Тов. Зап. Січи, відд. 363 У. Н. Союза в Olean, N. Y., складаю сердечну подяку всім членам згадуваного товариства за виявлення мені запомоги хорих з кола товариства в сумі 25 долярів, котру я одержав дня 19. грудня б. р. Желаю щоб Зап. Січ, щоби зросло в сотку членів. А Вам Українці і Українки в Олеан радиу всіх вступати громадно в члени товариства і У. Н. Союза, бо тільки в своїй організації сила і будучність тут на чужині. — **Іван Кубарик, Вудгейвен, Н. Й.**

НОТА УКРАЇНСЬКОГО РАДЯНСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА В СПРАВІ ПОДІЙ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Відповідь на ноту Польського Правительства в справі появи збройних ватаг в Східній Галичині, які були перехоплені після бою біля Чорткова переслало Українське Радянське Посольство в Варшаві отсю ноту свого уряду:

Українське Радянське Посольство цим свідчить свою повагу Міністерству Закордонних Справ Польської Республіки і має за честь, у відповідь на ноту Міністерства Закордонних Справ від 26-го жовтня с. р. подати до його відома, що:

Український Радянський Уряд з здивованням ознайомився зі змістом зазначеної ноти. Він рішучо **відкидає** жадними документами та матеріялами не підтверджене **обвинувачення**, ноти Міністерства Закордонних Справ **відносно нібито організації банд на території Радянської України з метою їх дальшого перепрадення до Польщі або до Східньої Галичини. Не меньш рішучо відкидає він і закид про якусь безпосередню чи посередню участь українських радянських діячів в тих подіях, які відбуваються в Східній Галичині.**

Цілковито не відповідаючим дійсности є також твердження, нібито на території Радянської України істнує організація під назвою „Галревком", що стоїть начеб-то під проводом Манульського, Затонського та Федорчука. Останній взагалі цілком не є знаний на Україні Що-ж до Затонського та Манульського, то обидва вони, протягом місяців вересня і жовтня, перебували в відпустку — перший на Кавказі, а другий за кордоном — і не могли, хочаб вже через те, мати жадного відношення до якихбудь галицьких справ.

Не зважаючи на велике обурення, яке викликають серед українських робітників і селян заходи Польського Уряду щодо насильного приєднання Сх. Галичини до Польщі, **яке порушує права на самоозначення Галичини та міжнародні договори**, — Український Радянський Уряд, вважаючи, що заховання мирних добросусідських відносин з Польщею є не тільки його міжнародним обовязком, але і істотною умовою відбудови господарського життя обох держав, приймав всі міри для збільшення контролю на кордоні та для попередження всяких можливих інцидентів. Однак, після одержання вище згаданої ноти Міністерства Закордонних Справ, Український Радянський Уряд в пильному порядку зробив розслідування, яке виявило, що, протягом зазначеного часу, жадних переправ банд з території Радянської України на територію Польщі не траплялось, за винятком переправи банди Гальчевського, яка перейшла 2-го вересня на територію Польщі коло Гусятина, де її з привитанням зустріла Польська військова влада. Відносно переходу банди Гальчевського і її урочистої зустрічи Польський Уряд був своєчасно повідомлений нотою Повноважного Представника УРСС в Польщі Шумського від 12-го вересня, на яку досі не отримано Українським Урядом жадної відповіді.

Розслідування встановило також факт переправи банди о 4-ій годині ночі 20. жовтня в 20-ти верстах на північ від Олевськи на північному заході району Собичанської. Того-ж дня по даних прикордонної охорони, коло станції Бережанки, в 35-ти верстах на південь від Гусятина, переправилась банда в 8-ми верхівців, що уявляла з себе решту банди Орла і втікала з Летичівського повіту після розпорошення цієї банди українською радянською міліцією. Всі ці банди являють ся рештами тих більших банд, яких, починаючи з жовтня та листопаду минулого року, за допомогою 2-го відділу Польського Генерального Штабу, було перекинуто на територію Радянської України, про що Польський Уряд був своєчасно і документально повідомлений Українським Урядом. Подібна переправа банд, хоч і в зменшених розмірах, тріває і досі. Так 22-го жовтня в окрузі Житковці в 8-ми верстах на південь від Гусятина, перейшла через українсько-польський кордон на територію України банда в складі 13 верхівців, яка звернула далі в напрямі до Чемерівців.

Вертаючи до фактів, які подано в ноті Міністерства Закордонних Справ, Українське Радянське Посольство не може не зазначити, що ці факти, як причини, непомірно незначні в порівнянню з драматичними подіями, що відбуваються в Східній Галичині і дійсні причини, яких воно вважає **не слід шукати в нельояльних вчинках сусідів**, як то намагається довести Міністерство Справ Закордонних, **але в самій політиці Польської Влади.**

Зі свого боку Українське Радянське Посольство вважає необхідним ще раз категорично підтвердити рішучий намір свого уряду підтримувати та зміцнювати мирні, добросусідські та приязні стосунки з Польщею та скріпляти вже розпочаті торговельно-економічні зносини. Український Радянський Уряд є завше готовий поставитися з належною увагою до всіх повідомлень Польського Уряду, що до тих чи инших прикордонних інцидентів, підтверджених відповідними матеріялами і з цього приводу дозволяє собі нагадати, що на Рижській Конференції, яка відбулася 29. березня цього року і в якій брали участь між иншим Росія і Польща, були приняті відомі положення відносно обопільної охорони кордону, які Український Уряд визнає цілком слушними і до яких є готовий в кождій хвилі приєднатися на підставі взаємности з боку польського Уряду.

Українська Радянське Посольство в Польщі.

ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР

MAGNOLIA

і

STAR MILK

Щадіть на котрі небудь адресу на противній стороні премійової картки по ідіотськову премійову листу.

„Виплатиться щадити премійові картки"

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Отсим подається до відома всім удівовцям У. Театру в Америці, що загальні Збори всіх удівовців У. Театру в Америці відбудуться в четвер, дня 28. грудня 1922 р., в Українськім Народнім Домі, о 8-ній годині вечером.

ЗА У. ТЕАТР В АМЕРИЦІ:
Іван Добрянський, секр.

НАУКА.

Доченька я
Свого святонька,
Виряжала в світ
Мене матінка.
Виряжала в світ
Мати рідная
І промовила
Мені, бідная:
„Нехай, сину мій,
Ми працюємо,
Нехай цілий вік
Ми горюємо;
Нехай сохну я,
Тато горбаться,
Ти на світ поглянь,
Що там робиться.
Тамне всі-ж, як ми,
В земі рвяться;
Може є такі,
Що і миються.
Та не всі-ж, як ми,
Димом вуряться;
Може є такі,
Що й не муряться.
Нам найдеш їх,
Милий синочку,
Ти склони себе,
Як билиночку.

Ти склони себе,
Як билиночку,
Простелш себе,
Як рядниночку.
Спина з похилу
Не ісмочиться.
Чоло з пороху
Не ізморщиться.
Спина з похилу
Не іскривиться,
За те ступлта пан
Та й подивиться;
За те ступить пан
Та повірного
І прийме тебе,
Як добірного.
І в годиночку —
На драбиночку.
І підеш тоді,
Милий синочку,
І з ваками сам
Порівнюєшся.
В сріблі-золоті
Закупаюся
В сріблі-золоті
Закупаюся.
З полем батьківським
Розпращаюся."

* * *

Але сталося
Друге святонько:
Виряжав у світ
Мене батенько,
Виряжав мене,
Путь показував,
Говорив мені
І приказував:
„Бачиш, сину мій,
Як працюємо,
Бачиш, сину мій,
Як горюємо.
Кождий знасна світ
На те родиться...
Що сонце робить,
Ти на бджіл поглянь:
Є робучій,
Але й тритні є
Неминучії.
Так і на світі:
Одні рюються,
Другі потом їх
Тільки мимуються.
Будь ти проклятий,
Милий синочку,
Як погнеш таким
Свою спиночку!

Як погнеш таким
Свою спиночку,
Як простелишся
І чоло тобі
Нехай знеслишься,
І хребет тобі
Нехай скорчиться!
Ти тікай од них,
Як од гадюки,
І не жди від них
Переладнини;
Ти не жди від них
Переладнини.
Ти у світ іди
На оглядини,
Ти у світ іди,
Милий синочку,
Ти усе спізнай —
І билиночку.
Тоді з світом ти
Порівнюєшся,
В добірозуму!
Закупаєшся.
В добірозуму!
Закупаєшся,
З полем батьковим
Привітаєшся!"
На рядниночку.

Степан Руданський.

ПОЗІР! ГЕМТРЕМК, МИШ. І ОКОЛИЦЯ. ПОЗІР!

Отсею дорогою повідомляється, що **В НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ 1922** точно о годині 2. пополудни — відбудеться —

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

в Українській Хаті,

на котрім не сміє брокнути ні одного Українця з Гемтремк і околиці. На сім вічу будуть промовляти бесідники на тему: 1. Щоб обєднувати всі українські товариства. 2. Зорганізувати всіх Українців в одну нерозділну сильну громаду. 3. Мається вибрати льокальний комітет, до котрого ціла громада дасть повновласть з всякими політичними справами. 00-01

Справа великої ваги, тому всі Українці як один повинні явитись на сім вічу.

ПЕРЕДІВНЕЧИМИ ГЕТЬМИ:
В. Селіяр, предс.; **С. Гривнак**, секр.

„НЕХАЙ ВАШІ ОЩАДНОСТИ РОСТУТЬ"

РАДИТЬ ДИРЕКТОР ОЩАДНОСТИ.

Протягом послідних пять літ, державні урядники запримітили з вдоволенням, що принесли для людности малі Державні Щадничі Цертіфікати.

R. H. Rorabeck, Директор Щадничої Системи Зличених Держав для Другого Федерального Дистрикту заявив, що Воєнні Щадничі Марки відограли велику ролю в приучуванню людий щадити.

„Люди котрі ніколи не западали цента — котрі думали що вони не можуть відложити грейпар, підчас неспокійних днів в 1918 р., сказав п. Rorabeck, — ставали на улицях і присилувались розпучливим просьбам, скалічеиого жовніра, хлопця скавта, або деяких славних лаборів та вдовиних женщин, о грошеву поміч в допомозі „забезпеки світової демократії", і кували перший раз Воєнні Щадничі Марки. Вони вчинили се тому, що в чрезвичайно їх симпатії і патріотизм — без жадної цілі власної користи. З часом щадженнє і купованнє тих марок стаялося налогом.

„Вуйко Сем приділявся своїм людям купуючи сі марки з глубоким вдоволенням і коли тепер щадничі марки стан платні, він постарався о нагоду дальшого щадженя для людий, а се вимінюючи Воєнні Щадничі Марки куплені в 1918 р. на Скарбові Щадничі Цертіфікати".

П. Rorback пояснює, що така виміна може бути переведена без всяких трудностий на кождій почті або банку, або в офісах Федерального Банку, 97 Maiden Lane, 125 улиця і 5-та Евеня; або 23-та улиця і 4-та Евеня, Ню Йорк.

„Коли чоловік має $100 в Воєнних Щадничих Марках, він одержить взамін $100 Скарбовий Щадничий Цертіфікат і $18 готівкою. Сей Цертіфікат що коштує тепер $82, буде варта $100 в платнім часі, а се пять літ від тепер. Се показує як складний інтерес працює на Вас. Тому нехай Ваші ощадности ростуть.

„Скарбові Щадничі Цертіфікати видаються в рівних цінах, а то $25, $100 і $1000, а за які платиться $20.50, $82 і $820. Видані вони на пять літ і приносять около 4 процент складний піврічно коли держані до часу. Вони суть гарантовані супроти падання на ціні і реґістровані в імени властителя в Вашінґтоні, щоб забезпечити їх від ризиків рода затрачення. Иншими словами це „брати" Воєнних Щадничих Марок.

„Коли вимагає сего потреба, або інвестор так хоче, може дістати гроші за його щадничі марки, 1. січня 1923."

ПО ЩО ЗАНЕХУВАТИ ОЩАДНІСТЬ.

ЗАБОРОНА СТРАЙКУ В ЕДМОНТОНІ

Найвисший суд в Едмонтоні видав заборону проти страйкової діяльности урядників 18 дістрікту майнерської юнії в околиці Едмонтону.

Президент юнії Шерман говорить, що вісти про майнерський страйк, що виходять з Едмонтону, є переважно ложні. Шерман впевняє, що майже 100 процет майнерів в околиці Едмонтону страйкують, а вісти, начеб то в деяких майнах робітники роблять так само, як і перед проголошенням страйку є є згідні з правдою.

Оноді арештовано коло одної майни в Едмонтоні заступника голови майнерської юнії, Раєна. Поліційний судія признав його винним.

Секретар юнії, Пікак, звернув ся з телеграмою до міністра праці Мордока, звертаючи йому увагу, що кінна і провінціяльна поліція безправно арештують членів юнії за спокійне пікетованнє коло майн. Мордок на се відповів, що йому дивно, „яким способом розумовання можете оправдувати з одної сторони проголошенне страйку у відносинах противних законови а з другої сторони взивати уряд на поміч проти несправедливости, походячов з надто строгого примінювання иншого закона".

Оттак страйк в Едмонтоні провадиться дальше і доси немає виглядів на конференцію властителів майн з робітниками в справі його покінчення.

ЗА ГАБСБУРҐАМИ ГИНЕ СЛІД

Чеське міністерство внутрішних справ видало розпорядок силою якого мається нищити всі австрійські памятки. Знищено памятник Йосифа II. в Опаві, та ріжні памятники инших Габсбурґів. Богато таких памятників знищили Чехи ще 1918 р.

YOUNGSTOWN, O.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Українська Громада в Юнґстаун, О

— устроює —

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі Негайної Допомоги Рідному Краєви

В НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ 1922

о годині 12.30 пополудни в гали Укр. Народного Дому.

Проситься всіх прибути на се віче, на раду в якій спосіб ми можемо помочи нашим братям в старім краю визволитись зпід ляцького ярма.

ЗА ВІЧЕВИМ КОМІТЕТ:
Ст. Мош., пр.; **С. Остешинський**, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виказ фондів пересланих до старого краю з каси Тов. „Просвіта" в Ню Йорку за 1922 рік:

Для сиріт	$ 21.00
Для інвалідів	61.00
Для політичних вязнів	25.35
На фонд Федака	20.00
На Боєвий Фонд	21.00
Для голодуючих на Великій Україні	106.25
Разом	$254.60

ЗА УКР. ТОВ. „ПРОСВІТА":
Йосиф Хомів, предс.;
Стефан Чосник, касієр;
Іван Жовнір, секр. фін.

ANTICOKE, PA.

Заходом Кружка Аматорського в Нантікок, Па.

відограється театральне представленнє п. з.

ПЕЩЕНА ДИТИНА

образ з життя народа в 4-ох актах

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31-го ГРУДНЯ 1922 в гали церковній, pir Green & Hanover Streets, Nanticoke, Pa.

Початок точно о годині 7-мій вечер. Вступ 50 і 35 цент., для дітий 15, цент. Дохід на греко-кат. церков.

БАТЬКОВА СВИТА.

Спостереження козака чорноземлі.

(З канадійського Українського Голосу").

Як ви празникували — дехто приймаючи гостий в себе, дехто гостячи в кого, тогди я гостював в Демка. І не тілько я був, але і моя жінка і діте і кум Павло з жінкою і ще богато всякого миру.

Тай празник неаби який, бо довсім такий, як то в старім краю в гостинних людий буває. Сидиш два дні і над вечером думаєш:

— От коби Господь дав якусь таку плюту та нельгу, так би чоловік переночував, а вже завтра ранком і до дому...

Инша річ, що тая плютна на ваше бажанне не з'являє ся і ви хоч-не-хоч збираєте ся, працаєте ся, на відхлне ще вас частують чаркою і ви вкінци, попіднимавши поли кожуха, чимчикуєте до дому. А в голові ніби рій гуде, чуєте ще розмову якого будь балакуна, на ум налазять ще слова пісоньки:

Ой медведю медведеньку,
Не їдж мене молоденьку—
Волиш тую бабу з'їсти,
Що не може з печі злізти.

Звичайно оказія! На празник йдемо, то немов якась сила вас пхає вперед, а з празнику, то немов вам хто по здоровезнім гарбузі до ніг привязав і ви мусите їх за собою тягнути. На празник йдете, то басом вигукуєте, а з празнику — то часом навіть добре покакуєте. Всяке буває.

Але бувало і таке, що на празник вибираючись вж з жінкою перемовили ся і на празник йшли мовчки, та з празнику ідете найлюбійше розмовляючи. Бо то бачите (як кум Павло каже) чоловік до сварки настроюєсь, як скрипка до грання. І доки той настрій є, доти чоловік обрахуєсь, їжиться, а коли його розстроїте, тоді він не той що був. А розстроїти сварливий настрій в чоловіка може чарка, чужа сторона, чужі люди, нові справи, серед яких мірські клопоти забуваються. Та деколи сварливий настрій нищать хлопським параґрафом — вдариш раз, два, пять, десять і сварливі струни вже порвали ся і з льва робить ся вівця та ще до того змокла. Значить: богато стєжок і собів веде до одної цілі.

Як там ми празникували, того оповідати не буду. Понаварювала кума Демчиха всячини, понапікала, а Демко зі своєї сторони роздобув що треба, бож він собі ґазда на цілу околицю.

Для вас інтересне буде те, що я важного там чув та бачив.

Про що саме тоді йшла балачка, не тямлю, але прийшло до того, що Демко оповів нам таку історію:

Жив в нашім селі чоловік — каже він — що звав ся Петро Морозик. Поля було в него небогато, а діточок дав Бог більше — сім синів, як орлів. Поки не поженилися, то всі дівчата про нікого не говорили, як про них, всі матери відданиць тілько й думки мали, з ким то вони поженяться. Звісно — за гарним та добрим всяке попитує.

Так вже як сини поженилися, батько лишився при однім синови, що жив на батьковім господарстві, однакож мешкав окремо від сина в старій хаті. Все таки здавалося старому, що він свій господар.

Про батька сини дуже дбали й одного разу перед Великодном порадилися, щоби батькови справити новий кафтан. Бачите була в старого всяка одежина добра, а кафтан, як на те, старенький, полатаний. А сини думали:

— Буде для батька радість, коли побачить, що рідні діти на Великдень так його причепурили.

Як вони там той кафтан кували, чи замовляли в кравця, то того вже я не знаю, але в суботу перед Великоднем над вечером зійшлися вони, щоби кафтан оглянути.

Ну, почали вони оглядати, примірювати та радитись, які ґузики попришивати.

— Я думаю, що які пришиємо, такі будуть — сказав найстарший син, Сидір, — кафтан важна річ, а ґузики дрібниця. Батько на ґузики і не придивитьвя.

Але не всі сини такдумали. Дехто з них почав доводити, що:

Кращі чорні...

— Ні, не чорні, а сині...

— Ба всі ви не знаєте, бо жовті, як от при війску, великі, жовті, з вушками.

Почали сини найперше легко сперечатись, а поволи до сварки прийшло. Зачались крики:

— Гей, ти сякий і такий, ти думаєш, що в мене нема всіх вдома, чи що? Себе небоже знаю, але тебе не знаю...

— Що, що!!! Ти мені?! Ти кажеш, що в мене не всі вдома?!

— Може й були, та жінка виганяла.

— То вже й мою жінку зачіпаєш, га?

—Овва! А хиба твоя теща не забила глуздів свому чоловікови? Отже й дочку навчила...

Поволи зійшли на сватів, на кумів, згадали по щось тахтавлівського дяка, матронівського мельника, осташівського вороржбита (що вже давно покинули сей світ), пригадали шинкара на Виговді, та шинкарку на Вигнанці, допікаючи оден другому... Чути було й Соломонове та Метусалове імя.

Що вже старший брат не втихомирював — не втихають. Коби вогонь спалахнув, а вже не скоро його загасити. Гуде, шипить, обортає що раз нові, потрібні людям річи, нищить, в попіл обертає. Звичайно несвідома, темна руйнуюча сила. Тесаме і з людською злостию. Випустиш з підконтролі, а тогди вона тобою коверзує, а тебе нею. Казав якийсь мудрець, що колиб злісний чоловік був завсігди однаково злісний, то був би варіятом і мусілиб тримати його в шпитали для божевільних.

Почали брати сваритись, почали за кафтан дертися. Я як друться, то вже міри нема. Тілько зашипіло і вже два брати тримали по половині кафтана в руках.

Подертий кафтан розпалив завзяте і брати давай дертися за кавалки і дальше друть та кричать:

— Сякий такий, хіба я не знаю, що ти нас всіх перед батьком прискаржуєш, підхлібнику!

— Дивіть, зваолока, він мені ще...

А дальше почали битися. Молотять оден одного, повипроваджувались за чуприни на двір, тягаються по подвірю, а там і на вулицю. А люди йдуть до Плащениці, дивляться та сміються.

Можете вже собі уявити, як виглядадв Великдень. Батько мусів йти до церкви в старенькім кафтані, а дехто з братів і в церкві не був з свяченим. Дежтаки — синці по твару тай до церкви йти.

Так через ґузик, через дурницю брати забули і батька і Великдень і людий і братерські обовязки і людську гідність — все забули і неробили тілько лиха і сорому собі, тай батькови, що і не сказати. Коли-б вони хотіли в них замовити таку роботу, то вони за тисячу долярів на таке не згодили бися. А тут зробили за ґузик.

Вертаючи до дому, кул Павло почав:

— Гарасиме, напиши отсе, причту, що чув, людям на науку. Такі випадки повторюються всюди, почавши від двох людий, а скінчивши на гуртах. Тай почав кум Павло вичитувати.

— Візьми родину. Двоє людий, отже здається, що не треба великих розумів, щоби жити в згоді, аж ні. Тут, де ходить о згоду, о добро, влізе якась примха, що за марницю, за стебло зробить такого, як ті Морозикові сини під сам Великдень.

— Візьми якубудь справу в громаді — церковну, шкільну чи иншу — і тут таке. Мають люди добру ціль, добрі заміри, бачать конечність роботи і як би до того ще додати спокійного розсудку, як би далекоглядности, як би самоконтролі та вирозуміння, то і вороги такій роботі завидували би. Та ба — стане в дорозі якийсь гузик і за него люди готові занапастити цілу громадську справу.

— Або от взяти хочби будову української держави. Держава, народ — се той, батькопартії — се сини, що лагодились справити батькови дарунок на Великдень. Та ба! Оденти чев свій партійний гузик, другий свій, третий свій, а там пішла сварка, незгода.

— Лад має бути на моїм соціялістичнім ґузику...

— Ба, ні, на комуністичнім...

— Та що ви, коли ґузик мусить бути соціял-революційний. Як ні, то ми...

— Всі ви толку не знаєте. Комуна має бути та ще в братнім і вічнім союзі з Московщиною. Без Москви пропадемо, як руді миши... Наш ґузик...

— Гей люди добрі, а се що? Де в вас глузди? Ґузик мусить бути на взір нашої партійної програми, яку ми вчера...

— Нехай жие революція і її здобутки! Такого ґузика хочемо! Вбемо, як хто проти нас...

А хоч дехто вгамовував — не помогло.

Доперва по часі, як з одежини лишились клапті, що ні батькови ні синам не годяться, сини починають бачити, що з дурощів лиха наробили. І тоді давай направляти, але що подреш за хрилину, того не зшиєш за годину.

При иншім оповів кум Павло і про себе дещо. Каже:

— Знаєш, Гарасиме, що колись був я дуже горячої вдачі. Досить дрібниці, щоби я спалахнув полумям.

Але добре, що бачив я свій гріх і завзяв ся його позбутися. Отже почав я собі на розум говорити, що так не добре. Ая, Гарасиме, так було, як кажу. Коли бувало прогрішусь, так зараз заступаю себе де в куті поза людьми і починаю докоряти і то в голос. „Сякий такий недотепо — кажу — і не встид, не сором тобі таке робити? Чому не зробив ти ось так і так, чому не роздумав, не підождав? Хиба не краще було би робити ось так і так?..." А вже як куда вибераюсь, так найперше наповім собі, що: „Ідеш, отже тям небоже, що коли не хочеш взяти самого себе за чуприну, так другі візьмуть!" Тай зачну вичисляти, які то я маю перед собою обовязки на всяки на всякі можливі випадки.

— Може хто і сміяв би ся з мене, коли-б був підслухав, але я на своїм поставив. За час я вже був своїм паном. Кожде слівце, кожда думка, ба, кождий рух мусів мене радитися і радиться дотепер...

Оповідає він, а моя жінка:

— Слухай, Гарасиме, та на ум бери, воно не зашкодить. А то в тебе вже два рази сего року необачне слово вихопилося, а минувшого то аж чотири. А без того можна обійтися.

Що не казати, а жінка правду каже.

Після розмови я почав йти за порадою кума Павла. Роблю що, чи йду, то і розбираю, як би то повинен я всюди поступати.

Добре також, щоби і ви до мене прилучилися. Але зачинайте дошукуватись правди не від чужих, але найперше від своїх гріхів. Коли навшимося себе контролювати, тогди будемо вміти і других контролювати; тогди і жінки не будуть нам очий колоти, що мовляв, два рази необачне слово вихопилось. Воно не без того, щоби і ваші жінки вам подібного не казали.

Ну, а що найважнійше—громадська справа на тім зискає: Бо тільки такі є правдивими громадськими робітниками.

Ану спробуйте!

ОДНАКОВА ЦІНА КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ТАК З НОВОГО ЙОРКУ ЯК І З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

Тікет колійовий з Філядельфії до Ню Йорку платить компанія.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки відвезетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки здаяого, що набуть родинства Українці, або до таких, що заборгато обіцюють, удайтесь устно або письмено до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує ваші згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґваранцією.

T. J. HRYCEY & CO.,
329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA.

НА УКРАЇНУ
WHITE STAR LINE
3 Ню Йорку до Саутемптон
Olympic . . . Dec. 30, Jan. 20, Feb. 10
Majestic . . . Jan. 6, Mch. 10, Mch. 31
(найбільший в світі корабель)
Homeric . . . Apr. 14, May 5, May 26
Скорі получення до Балтійських портів.
AMERICAN LINE
3 Ню Йорку до Плимут, Шербург і Гамбург
Manchuria . . . Jan. 4
Minnekahda (3rd Class) . . . Jan. 26
Mongolia . . . Jan. 18
Гарні, нові третої кляси кабіни. Получення до Балтійських портів.
RED STAR LINE
3 Ню Йорку до Плимут, Шербург і Антверп.
Finland . . . Jan. 6
Lapland . . . Jan. 13
Kroonland . . . Jan. 27
Zeeland . . . Feb. 3
Добрий харч. Осібні кабіни. Уміркові ціни для Ваших приятелів приїзджаючих до Америки. По інформації вдайтесь до місцевих агентів або до:
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1 Broadway, New York

УСУНЬТЕ БІЛЬ
Болюче плече, стягнені мушкули, звихнені кістки, а є сполучене з БОЛЕМ. Однак натріть трошки
PAIN-EXPELLER-OM
болячі місця і біль суть смертельні вороги. Купіть бутельку у Вашого аптикаря (ціна 35 і 70 центів). Вшановіться що наша торговельна марка АНКОР є на пачці. Не беріть іншій.
F. A. Richter & Co., 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.
TRADE MARK

NORTH GERMAN LLOYD
Дво-гвубові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в кабінах або 3. клясою
NEW YORK — BREMEN
Кораблі відходять кождої другої середи.
Богато удосконалені третої кляси приспособлення для виходів.
Знаменита кухня, вигідні замкнені кабіни для 2, 4, або 6 осіб.
По дальші інформації удавайтеся до будь которого місцевого агента або до
NORTH GERMAN LLOYD
14-16 Pearl St., New York

ФАБРИКАНТИ І ІМПОРТОВЦІ НАЙЛІПШИХ ГАРМОНІЙ
в світі по нищім цінам як ленебудь інде, як і перед війною. Гарантована на 10 літ. Купуючий дістане даром книжку з інструкцією. Пишіть по англійськи по інформації і катальог. RUATTA SERENELLI ACCORDEON MFG. CO., 817 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

ROYAL MAIL
ДО АМЕРИКИ
Зробіть приготовання тепер провадити Ваші родини до Злучених Держав через ROYAL MAIL.
Заменята обсуга для українських пасажирів; добрий харч і чисті кабіни для всіх.
Дуже догідні, поспішні кораблі часто відїздяючі:
ORDUNA ORCA
ORBITA ONIO
Відповіди можна з всіх европейських країв.
Пишіть по брошуру. По дальші інформації удавайтесь до:
ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY,
SANDERSON & SON, Inc., Агенти,
26 Broadway, New York.
117 W. Washington St., Chicago.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники
Branch
Без рікниці в корпі сторони Шикого або окольної місцевости, телефонуйте до МУЗИКИ і вказавши гроші.
2251 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 | West 655

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ «СВОБОДА».

Дальша повінь арештів у Східній Галичині.

(З львівської „Свободи", дня 21-ого до 24-ого падолиста, 1922.)

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ.

Львів.

Дня 16. с. м. арештовано на вул. Льва Сапіги студента Б. Кабаровського. Причини, як звичайно, нікому невідомі. (Мабуть на поліції при переслуханню спитає його п. комісар „за що пана арештовано"?, як ще буває із більшістю українських політичних вязнів).

Надвірянщина.

Дня 3. XI. арештовано: Ертенюка Дмитра ст. пр., Клюфенського (б. заст. посла), та Сорочинського Михайла з Перерослля, і. Вацика з Заріча. Дня 8. XI. привезено до надвірянської тюрми 4-ох селян з Заріча. 11. XI. арештовано Марію Терегу учительку в Гор. Мардаду.

Збараж.

Арештовано Олексу Тихоня студ. з Тернилівки, Івана Звруха з Нового-Села. Обидвох відставлено до Львова до Бригідок.

До Золочева.

З певних джерел довідуємося, щоред. Федь Федорців, Михайло Струтинський, др. Іван Волошин, Осип Навроцький мають бути відставлені зі Львова до вязниці в Золочеві.

Злочинна провокація.

В с. Лешневі пов. Броди арештовано студ. Ол. Качура і Івана Ганчарика.

Поліція підкинула до улию в саді арештованого дві бомби, а другому всадили в стріху скраїт і при ревізії найшли ці вибухові матеріяли та арештували їх.

Станиславів.

Ще перед двома місяцями арештовано австрійського горожанина Верніша, котрий приїхав до Львова як представник торговельної фірми з Відня. Його арештовано під замітом шпіонажі на користь Українців. (?)

Жиравка пов. Львів.

Арештовано дня 24. жовтня о. Василя Курилаєв, Тимка Карпу, Івана Фенда, Миколу Лькова і Грицька Пигиля. Арештованих відставлено до Львова.

В с. Милятичах арештовано Гарасима Колічинського та Івана Земера.

КРИК РОЗПУКИ У БРИГІДКАХ

Дня 18. листопада о год. 6. вечером 1500 вязнів доведених до розпуки, вчинило демонстрацію, домагаючись слідства і волі. Точно о год. 6. у всіх келіях нараз вязні підняли крик, стіни стукіт о підлогу та стіни. Цему всему вторувала пісня „Це пора". Вчинився такий гамір, що стіни вязниці задрожали, а крик розпуки було чути в цілій дільниці міста.

Наляканий директор вязниці удався в ночі до апеляції, де дістав обіцянку, що на днях відбудеться слідство і всіх невинних випустять на волю. Демонстрація вязнів тривала кілька годин, так що дирекція хотіла закликати військо на поміч. Одержавши відповідь від апеляції, вязні втихли, заявляючи, що коли на днях не буде слідства, то всі вони зачнуть голодівку.

Цікаве, чи той крик невинних людей, доходить до уха компетентної влади.

ДО ЗОЛОЧЕВА НЕ ПЕРЕВОЗЯТЬ.

В звязку з новинкою, в 19. ч. „Свободи" про перевезення вязнів Ф. Федорцівна, М. Струтинського, Навроцького та инших, довідуємося, що остаточно, вирішено не вивозити їх, і залишити у вязницях у Львові.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ.

Бригідки.

Килія 25. (доповнення подане 18. XI. 1922 у „Свободі"). 1) Коник Роман, 2) студ. філь. Дужій Микола, 3) студ. філь. Конрад Степан, 4) студ. фільос. Пасіка Микола.

Спис вязнів в арештах при вул. Сапіги ч. І. у Львові.

1. о. дек. Іваців, 2. ред. з Варшавй Месіс. Наум, 3. Бумбар Микола студ. ун. Горацеїв, 4. Андрухів Василь студ. ун. Університ, 5. Козіїв Гриць студ. ун. Університ, 6. Ценкий Мих. ст. ун. Суха Воля, 7. Орун Петро проф. Бережани, 8. Баран Осип уч. VIII. кл., 9. Бардюк Мих. агроном Лопушна, 10. Сидорик Евген студ. ун. Зимна Вода, 11. Заворотюк Мирон ст. ун. Стаї (випущений), 12. Тріска Іван студ. ун. Сокаль, 13. Зинько Богдан уч. VIII. кл. Сокаль, 14. Кончук Василь робітник Розгалів, 15. Краєс Іван робітник Розгалів, 16. Дуда Іван робітник Розгалів, 17. Чапляк Антін робітник Розгалів, 18. Захура Мих. рільник Коровиця, 19. Ждан Іван студ. ун. Горинець, 20. Кузяк Василь ст. ун. Нове село, 21. Костик Еміль уч. гімн. (випущений), 22. Зелінський Олекса практ. торг. Зимна Вода, 23. Терелський Стефан кравець Бакіївці, 24. Садовий Мих. чч. сем. Любачів, 25. Квасниця Дмитро, ст. ун. Золочів, 26. Юринець Іван рільник Любича князі, 27. Горішний М. рільник Бакіївці, 28. Хмельницький Діоніз робітник Бучач, 29. Жмінка Павло рільник Грушів, 30. Комар Іван рільник Любинець, 31. Предко Яків рільник Угнів, 32. Чучук рільник Городок, 33. Квасній тедегр. Карів. Угнів.

Крім цих є кілька жінок і багато незнаних. Держать по кілька тижнів без переслухання а переслухуючи терроризують прикладючи револьвер до голови. Був случай де одному, (Жмінка Павло) казали нахати голову в розжарену піч, щоб дещо від него дізнатись. Бють в лице (Краєс кілька днів ажаж спухлий і побитий). Їсти мало, хліба майже нема. В келії на 12. м. сидить 15 людий. Сидіти не можливо не то спати. Хорих не провадять до лікарні. Поміж арештованими є сухітники, котрі плюють кровю. Хто хоче бачитись і питає про когось з арештованих та кажуть „Ту нікого нема".

Взагалі не позволяють відвідувати арештованих.

Дрогобиччина.

В самбірській тюрмі находяться отсі громадяне з Дрогобиччини, арештовані з кінцем жовтня.

Улично: Дмитро Беч, упр. школи, Іван Вербицький студ. прав, Мих. Вербицький студ. фільософії.

Гаї вижні: Лялюк кравець.

Гаї нижні: Юліян Карпинський, учитель без посади, селянин: Іван Стецко, Михайло Сікора, Микола Вінницький.

Воля Якубова: селянин Михайло Артимовий.

Рибник: о. Тимкевич, парох, М. Микитинівна, учителька.

Східниця: фабричні робітники: Бобешко Степан, Пронів Осип, Журавчак Степан, кравець Михайло Свищ, селянин Пронь Яким.

Борислав: Бованко Роман, студ. прав.

Тустановичі: Ваврик Михайло, студ. прав, Гавриляк Іван, студ. гірн. акад.

Снятинка: Іван Романик, упр. школи.

Опака: Михайло Ворон, селянин.

Ластівки: Анатоль Кліщ, ст. унів.

Кропинник новий: Ліщинський Осип, кравець.

Добрівляни: Бойко Осип, ст. прав, перевезений в кайданах зі стрийської тюрми; а опісля знова відставлений до Стрия.

Ліпшя: Северин Смолинський, учитель без посади.

Майже всі названці, арештовані на праказ військової прокураторії в Перемишли. Обвинувачені о § 58 та § 59 — богато о § 67.

Заподані свідки, які малиб ствердити їхню вину по найбільшій части сфінговані. Настрій арештованих, мимо невідрадних відносин бадьорий.

В тернопільській тюрмі.

Разом всіх Українців, які сиділи, або ще сидять в слідчій вязниці окружного суду в Тернополі під замітом політичних злочинів, було 143. Слідство веде судя п. Гостковскі і треба признати, що веде його обєктивно, істараєтьвя якнайскорше переслухати обвинуваечних і свідків. Палата радна рішила випустити на волю майже всіх арештованих, але спротивився сему прокуратор п. Музика, так що акта слідчі пішли тепер до апеляційного суду у Львові і є надія, що апеляційний суд ствердить рішення палати радної і обвинувачені на днях вийдуть на вільну стопу.

В тернопільській тюрмі сиділи слідучої Українці (селяне), укарані староством в Тернополі за противиборчу агітацію 8-дневним арештом на підставі домового патенту з 20. квітня 1854 р. імено: 1) Василь Козак, 2) Іван Царик, 3) Михайло Ярош, 4) Михайло Коцан, 5) Семко Сирбряк, 6) Яків Божинський, 7) Кирило Кличан, 8) Омелян Куць, 9) Павло Кожакевич, 10) Василь Пласкач, 11) Евген Антків, 12) Андрій Малишький, 13) Микола Свербеус, 14) Василь Жминда, 15) Яків Ковенецький, 16) Степан Сидорак, 17) Іван Петришин, 18) Іван Рудакевич, 19) Василь Тимочко, 29) Микола, Чубик, 21) Михайло Гевко, 22) Гринько Вістун, 23) Пилип Бутковський, 24) Осип Мокрий, 25) Василь Мізерний, 26) Іван Мандій, 27) Степан Поліщук, 28) Гринько Заболоцький.

Політичними арештантами в тернопільській тюрмі займається щиро комітет допомоги політичним вязням в Тернополі, до якого входять пані: Конрадова, Кордубова, Мрицова, Юхновичева, Хомова і Ладикова, та панове: др. Степан Баран, др. Брикович, др. Калин, др. Чумак, др. Чикалюк, п. Топольницький і п. Чубатий. Удержання політичних вязнів коштує дуже богато і фонди комітету, на яке зложились головно датки місцевої української інтелігенції, вже вичерпані. Для того обовязком ширшого загалу піддержати комітет допомоги політичним вязням в Тернополі грошевими датками і датками в натурі та пересилати їх чим скорше під адресою голови комітету пані Антонини Конрадової в Тернополі вул. Петра Скарги. Збірковіо датків в натурі повинно негайно занятися сільське духовенство і інтелігентне жіноцтво по селах.

Калуш.

Арештовано Павлусевича і Данна з Бережниці шляхоцької.

Повіт Городок ягайл.

В с. Речечани арештовано Теодора Чучура.

Базар пов. Чортків.

Жандарми перевели ревізію в домі Семена Кардинала, котрого мали замір арештувати. Не заставши його в дома, побили тяжко його сестру. Ревізію переводили жандарми з Джурина Корба і Бжезінські.

Долинщина.

Дня 4. XI. вечером арештовано на вулиці 2-х учеників уч. сем., а саме Янцура Гриця і Яросевича Івана. Обох арештованих відпроваджено на поліцію, де їх в страшний спосіб скатовано, домагаючись від них зізнання, хто стрілян до кандидата п. сойму, війта з Пацикова, Мартинишина. Обидвох учеників побито в страшний спосіб, а бідні діти, щоб уникнути дальших побоїв признались до вини, якої не поповнили. Коли їх питали, чи стріляли до кандидата Мартинишина, вони відповіли „так", але коли їх перестали бити, вони заперечили вину. Крім цих двох арештовано також ученика Корнила Юрка з Пацикова. У вівторок де є 7. XI. вечером поліція підчас пополудневої науки обступила будинок української гімн., де відбувалася наука сем. курсів, і підчас якщо арештовано учеників, як: Шеремету, Яворського, Юревича і ученицю Янницьку Олександру, це є з курсу IV., а окрім них з инших курсів забрано всіх учеників. Також арештовано професорів як: Грицишина Олексу, Шпитка Романа, Міхняка Романа і Андрухова Миколу (цего останнього пораз другий). Всіх арештованих на поліції страшенно били, а головно змасакровано Пелеску Григицина, проф. гімн. Між арештованими є 16-літні дівчата. Арештованих відвезено скованих до Стрия. Також арештовано уч. VIII. кл. гімн. Грицейну Івану зі це, що носила вязням харчі. Комісар Віндак і комендант постерунку Дичка поводяться з арештованими в варварський спосіб. Взагалі Долинщина переживає тяжкі часи. Що дня на вулицях можна бачити сотки родичів запланканих, що не знають куди вивезено їх дітей.

Монастириска пов. Бучач.

Дня 25. X. с. р. перевела місцева поліція скріплена повітовою поліцією з Бучача ревізію в „Народнім Домі", в торговлі Яр. Лазаревича, в церкві, в пароха о. Любомира Білинського, та в сотрудника о. Волод. Монастирського. Нічого підозрілого не найдено. Арештовано Марію Багаш і Теодора Лазаревича. Дня 26.—27. X. переведено ревізію і арештовано: Кароля Івасечка, Адольфа Карташа ст. прав, Семена Проціва, Осипа Цвіринка, Івана Голованчука, Володимира Боцюрка. Арештованих відставлено до Тернополя, відтак передано окр. судови в Станиславові. Там же відставлено Володимира Паняка зі Слобідки горішної. Головний закид в доносі був: „приналежність до тайної організації".

В Задорові арештовано пароха о. Юліяна Кисілевського за „противиборчу агітацію", та відставлено до окр. суду в Станиславові. В місці розквартировано війско.

Серники п. Бібрка.

Дня 2. падолиста с. р. повітова поліція в ночи арештувала в Серниках трох студентів Теодозія Василиева, Филемона Хмиля і Антона Пахолка. Їх відставлено до львівських арештів.

Вандалізм.

Нам пишуть таке:

Перед трьома тижнями постерушуваний яблонівської „поліції панькової", підчас своєї нічної служби у с. Лючи, печеніжинського повіту знищив таблицю на хресті, який поставили громадяне цього села, як пам'ятник своїм 16 синам, що подягли у весні літ свойого життя в обороні української державности; жандарм скинув у бодото і потоптав ногами вінець, що його зложили були на хресті місцеві дівчата із написю: „Нашим найдорощим, що згинули від ворожої руки за неньку Україну". На таблиці виднїла на синім тлі золотистими буквами така напись: „Герої-Борцям за Волю України".

У львівських арештах бють!

Вязні, що вийшли на волю, оповідають, що комісар Кайдан побив так тяжко студ. Ів. Полюгу, що той лежить смертельно хворий. При переслуханню студ. Полюгу поліції придавили колінами на підлозі і били до непритомности, після чого його відвезено до лічниці.

Вісти з поза крат.

Випущені на волю політичні вязні, оповідають подробиці про страшні відносини у львівських тюрмах. Особливо в тюрмі при вулиці Льва Сапіги комісар Пікулїч дається вязням добре в знаки. Підчас переслухання студ. Василя Дуди, поліцаї прикладали револьвер до його чола, а цей комісар-ку вимушував зізнання. Коли вязень не міг нічого сказати, то комісар виляв його останніми словами, зневажаючи український нарід. Особливо цікаві були слова цего „культуртрегера": „кабане, сьвіньо! Як би то не було в висоце культурней (?) Польсце, то я би ці дав в ниск". Але за хвилину цей комісар забув про високу культуру Польщі і бив по обличчю студ. Ждана. Ученикови Залізкови з Любачева обіцяно 3 морги поля, щоби тільки визнав, хто уладжує „саботажі". Студ. Чорнієви з Харкову закинув судця вину проти 58 § і приналежність до тайної організації. Те саме було зі студ. Остапом Мендюк. Студ. Юліяна Богдачевського поміщено між бандитами, за те, що не хотів признатись до вини, якої не поповнив. Там сидів також студ. Р. Зубик, В. Мудрий та Волинець.

В Бригідках.

Спроваджено свіжо арештованого з Тернополя Ероніма Грицину. Дня 24. жовтня арештовано студ. Івана Прокопова зі Слободи рунг. п. Печеніжин. При слідстві питали, хто вбив Твердохліба та инші небелиці. Не маючи доказів вини, арештовано його звільнено, заявивши йому, що його увязнено „лише помилкеи".

Отже „через помилку" держиться людей місяць у вязниці! А таких помилок тепер у нас тисячі!

Після вбивства кандидата на посла Пігуляка.

Як відомо, в Іспасі застрілено кандидата на посла до польського сойму Пігуляка. В звязку з тим арештовано 7 гімназистів та о. Андруховича в Іспасі. Де те, що не хотів убитого кандидата похоронити. Відомий Лаврук подав донос, що арештований священик говорив по вбивстві Пігуляка: „Ще не одному так буде". Виявилося, що донос Лаврука не відповідає дійсности, після чого о. Андруховича випущено на волю.

Наглий суд в Стрию.

Арештовані студ. Яцуру, Яросвина і Кобрина з Долинщини, обвинувачених в підпалі польських дворів, відставлено до стрия, де відбудеться наглий суд.

Химери поліції в Самборі.

Дня 15. листопада приїхав до Самбора поліційний урядник з Турки, зібрав усіх вязнів з Турканщини, та наказав фотографові зробити з них фотографічні знімки. Зібрано також відтиски пальців. Так фотографовано о. Василя Олексина з Старої Соли, о. Петриковича з Тарнави і инших. Також у львівських тюрмах поліція фотографує деяких вязнів, як „зброднярки".

Із самбірської тюрми.

В самбірській тюрмі від дня 22. жовтня сидить до сі 260 Українців, обвинувачених в злочині головної зради. Було арештованих 300 осіб з цілого округа, але 40 вже звільнено. Обвинувачує усіх відомий шовініст вшехполяк Шерфер, якого український уряд 1918 р. навіть не конфінував, а навпаки, залишив йому повну свободу. Тепер від відлучається масовими, безосновними арештуваннями.

Ревізія в монастирі у Зарваниці.

Новінь ревізій не оминула навіть тихих келій монастиря о. Студитів. Прийшла поліція і перекинула все в домівках монастиря, а опісля відбувся трус в домі о. Онуфрія Гайовського. В с. Котузові арештовано о. Юліяна Фашиловича.

Ходорів.

Арештовано учит. Филимона Пеленського і студ. Остапа Фірчука, Їх відвезено до Львова, а відтак до Бережан.

З золочівської тюрми.

В золочівській тюрмі перебуває тепер 40 політичних вязнів приговорених тут з цілого тернопільського і львівського. Політичні вязні, як ми вже в попередній кореспонденції додали, дня 21. XI с. р. розпочали голодівку, яку континували через 4 дні. Четвертого дня президент золочівського суду удався до тюрми в товаристві оборонця арештованих адвоката д-ра Хомицького, зарядив негайне увільнення із поміж арештованих, а всім іншим приобіцяв прискорення слідства. Арештовані повірили запевненню президента суду, що до прискорення їх слідства і тому дня 24. XI. вечір перервали голодівку.

Снятинщина.

В Улинцях арештовано Осипа і В. Вакалюка, а ревізії були в домі М. Іванчука, В. Стефанюка; в Тростинці арештовано о. Галая, Дм. Стенійчука; ревізії були у Тадеяша Павлюка, Порфірія Гавриюка, Марка Лукинюка.

В Джурові арештовано Мик. Сиротюка; ревізії були у Івана Хромовського, П. і М. Сиротюка, Г. і Ю. Романика.

В Новосільцях були ревізії в домі М. Гуцуляка, Маєвського, А. Пугача, О. Павлюка; в с. Польниках була ревізія у Прокопа Захарія.

СВІЙ ДО СВОГО!
УКРАЇНЦІ МІСТА ЧІКАГО!
ЛЕКЦІЇ МУЗИКИ
на пяно і скрипці удаємо після пляну европейських консерваторій, совісно і по приступній ціні.
T. CHORTIAK
Адреса: 3257 PALMER STREET.
CHICAGO, ILL.

З НОВИМ РОКОМ
Старайтеся у всім поступати розважно з хісном для себе. Коли маєте яке діло банкове — з цілим довірєм звертіться до загально серед Українців знаного банку.
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.
де знайдете найнеслиший сховок для Ваших заощаджених гроший; скору і ретельну обслугу при пересиланню гроший до краю також в американських долярах; информати на найліпші корабля; уміле, старанне полагодженне всяких краєвих і нотаріяльних справ.
Найліпше для себе зробите — удаючися в кождій справі і потреби, особисто або письменно, до:
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
НА ПРОДАЖ МЕБЛІ з 2-ох кімнат, дешево, купуючий може скористатись меншенно. Рент $10.00. Mary Boraty, 622 E. 17th St., New York, N. Y.

Лука Крехтовецький, с. Дмитра, родом з Бережанщини, поміж Каменець Подільський, ранений тяжко у боротьбі самостійність України, тепер перебуваючий в Розпуці, пошукує свого шваґера ВАСИЛЯ КІТ, син Якова, який повернув 12 дн. назад в Арґентіну і просить його о літературну поміч. Він сам або хто знав би що про нього, звістить ласкаво кождого мене на адресу: Luca Crehovetchi, Giurgiu, Fabrica de zahar, Roumanie, Europe.

Всі українські часописи в Полудневій Америці просяться о ласкавий перегляд. 00-0

Мушкіні! Хоронїть себе перед всіма заразливими хоробами
SANYKIT
Охоронка для мушкіни
Для найбільшу охорону
Велика рурка 35 цент., Kit (4's) $1.00
У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York
Пишіть по циркуляр

HIPPODROME
43rd STREET and 6th AVENUE
ЛІПШІ ЧАСИ найбільша вистава в світі
Богато українських артистів
Два рази денно: 2.15 і 8.15
Ціни: 50 цент. до $1.50

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
ПЕРША УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ В АЛЕНТАВН, ПА.
Українці! Кеди хочете купити шифкарту, дім, лоту або фарму, прошу удатись до:
HARRY PYPIUK,
611 Ridge Avenue, Allentown, Pa.
Bell Tel. 835-J

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!
Сьвіжі Лісові гриби, чистий мед, єлинки і дрова самі ріжні до спожитку. Корисайте ціни до 50 цент. не так великий, а снага вже недалеко.
Ріжні можете дістати по найнизшій ціні:
Гриби по $1.25 фунт, 5 фунтів за $6.00
Гриби у вінку $1.40 фунт, 5 ф. за $6.75
Мід по 35 центів фунт.
Ціни подані з пересилкою.
Зголошуйтеся або провідайте до шпору
ALEX HABAK,
4606 Jacob Street, Wheeling, W. Va
98-304

НОВЕ ПІРЯ ДО ЛІЖОК
Приготуйтесь тепер на зиму. Пишіть сейчас по безплатну великих дешевостий книжку про спальні пірані ліжка, подушки і пірє. Наші фабричні ціни суть дуже дешеві. Десять денна безплатна проба і ми платимо пересилку. Зголоволі клієнти в сьвіті. Пишіть сейчас почтівку по БЕЗПЛАТНУ книжку і оказове пірє.
AMERICAN FEATHER & PILLOW CO.,
Desk 715, Nashville, Tenn.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Жиномарського заведення порадів і Бритського Зайнського шпиталя.
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 5th fl., New York.
Tel. Orchard 8121

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. S. M. KAUFMAN
спеціяліст хронічних, венеричних і внутрішних недуг, акушер.
Годині: офісові від 1. до 8 веч.
111 E. 7th Street, New York
НОВИЙ ОФІС В ASTORIA, L. I.
Год. офісові від 9.30 до 12. в пол.
488—6th Ave., Astoria, L. I.
Telephone: Astoria 2572.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мушкін і женщин як внутрішні так і зовнішні. Переробить всякі операції. Для бідних 64-платну поряду.
DR. B. HOHENBERG
354—2nd AVENUE,
між 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУШКІН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висчелене нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK
Між 4th Ave. а Irving Place.
Годині від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9 рано до 4 попо.